

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Stachurska

Protokolant: st. sekretarz sądowy Anna Bańcerowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 września 2022 r. w Warszawie

sprawy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. i Z. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. i Z. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

z dnia 13 sierpnia 2021 r. numer (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, że Z. B. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 1 stycznia 2021 r.,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. po 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

(...) sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz Z. B. w dniu 21 września 2021r. złożyli odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 13 sierpnia 2021r., numer (...), stwierdzającej że Z. B., jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o., nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i chorobowemu od dnia 1 stycznia 2021 roku. Zarzucili naruszenie:

- art. 7, 77 i 107 § 3 k.p.a. w związku z art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, polegające na zaniechaniu kompleksowego zebrania i rozpatrzenia materiału dowodowego w miejsce jedynie fragmentarycznego zgromadzenia materiału dowodowego poprzez zaniechanie ustalenia, czy osoba podpisująca umowę o pracę z ubezpieczonym była do tego umocowana zgodnie z art. 210 k.s.h., co doprowadziło do błędnych ustaleń, że M. C. nie był uprawniony do zawarcia umowy o pracę, w sytuacji gdy posiadał umocowania do jej zawarcia wynikające z uchwały zgromadzenia wspólników z dnia 30 grudnia 2020r., co w konsekwencji doprowadziło do błędnego uznania, że umowa jest nieważna na podstawie art. 58 § 1 k.c. jako sprzeczna z ustawą, pomimo zawarcia jej zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym zwłaszcza z art. 210 § 1 k.s.h.;
- art. 58 § 1 k.c. poprzez przyjęcie, że umowa o pracę została zawarta jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, w sytuacji gdy umowa była faktycznie wykonywana, a przeprowadzone postępowanie

dowodowe nie wykazało, aby zamiar stron umowy o pracę był inny niż faktyczne wykonywanie umowy, zwłaszcza że niezdolność do pracy powstała zarówno po zawarciu umowy o pracę, jak i po zgłoszeniu do ubezpieczenia.

Mając na uwadze powyższe, odwołujący się wnieśli o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie, że ubezpieczony Z. B. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 stycznia 2021r. na podstawie umowy o pracę zawartej z płatnikiem składek oraz o zasądzenie od organu rentowego na ich rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania na wstępie odwołujący się wskazali, że organ rentowy wskutek niepodjęcia inicjatywy dowodowej w toku postępowania administracyjnego, błędnie uznał, że nawiązany przez strony stosunek pracy jest nieważny z uwagi na brak umocowania M. C. do zawarcia umowy, co jest sprzeczne z dyspozycją art. 210 k.s.h. Z uchwały zgromadzenia wspólników (...) Sp. z o.o. z dnia 30 grudnia 2020r. wynika, że M. C. został ustanowiony pełnomocnikiem do zawarcia umowy o pracę ze Z. B..

Dodatkowo odwołujący się podnieśli, że w toku postępowania organ rentowy zgromadził materiał dowodowy, z którego wynikało, iż ubezpieczony faktycznie wykonywał obowiązki wynikające z umowy o pracę. Dokonane ustalenia nie potwierdzają, aby zamiarem stron umowy było uzyskanie dla ubezpieczonego zasiłku chorobowego, co prowadziłoby do uznania umowy o pracę za nieważną i zmierzającą do obejścia prawa. Organ rentowy pominął fakt, że ubezpieczony korzystał ze zwolnienia lekarskiego ponad miesiąc po zawarciu umowy o pracę i kilka dni po zgłoszeniu do ubezpieczeń, a ważność umowy podlega ocenie na dzień jej zawarcia. Tego zaś dnia żadna ze stron nie miała zamiaru skorzystania ze zwolnienia, a nawet nie mogła wiedzieć, że pojawi się taka potrzeba. Dalej, powołując się na poglądy wypracowane przez orzecznictwo sądowe, odwołujący się wskazali, że decydującym kryterium dla uznania, że umowa o pracę nie ma charakteru pozornego, jest rzeczywiste jej wykonanie i nie ma znaczenia rodzaj stanowiska, którego umowa dotyczy. Może ona obejmować również stanowisko prezesa zarządu spółki z obowiązkami wynikającymi z tejże funkcji (odwołanie z dnia 17 września 2021r., k. 3-5 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 5 października 2021r. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz o zasądzenie od odwołujących się na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swe stanowisko, organ rentowy wskazał, że Z. B. został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy o pracę zawartej z płatnikiem składek od dnia 1 stycznia 2021r., jednakże dokument zgłoszeniowy wpłynął do Zakładu po obowiązującym terminie, tj. w dniu 5 lutego 2021r. Zgodnie zaś z treścią art. 36 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych, a zgłoszenia dokonuje się w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia.

Organ rentowy wskazał również, że umowa o pracę została zawarta przez spółkę z ubezpieczonym z naruszeniem art. 210 § 1 k.s.h., gdyż w jej imieniu nie działał pełnomocnik ustanowiony uchwałą zgromadzenia wspólników. W trakcie postępowania administracyjnego strony nie przedstawiły uchwały ustanawiającej pełnomocnika do zawarcia umowy o pracę ze Z. B.

alą, natomiast uchwała, dołączona do odwołania, budzi wątpliwości co do daty jej sporządzenia, ponieważ nie została przedstawiona w trakcie postępowania administracyjnego. Ponadto nie została ona podjęta przez wspólników spółki, lecz przez członków zarządu, co czyni ją nieważną i nie wywołuje skutków wskazanych w art. 210 k.s.h. To z kolei oznacza, że umowa o pracę została zawarta pomiędzy dwoma członkami zarządu spółki, przy czym członek zarządu nie może reprezentować spółki w umowie z innym członkiem zarządu. Umowa w taki sposób zawarta jest bezwzględnie nieważna. Dopuszczenie do udzielania członkowi zarządu pełnomocnictwa, doprowadziłoby do obejścia art. 210 k.s.h. Wówczas zaistniałaby sytuacja, w której członek zarządu, występujący jako pełnomocnik, dokonałby czynności prawnej za spółkę, co mogłoby powodować naruszenie jej interesów.

Organ rentowy ocenił ponadto, że z przedstawionych dokumentów nie wynika, aby ubezpieczony wykonywał na rzecz spółki pracę charakteryzującą się podporządkowaniem pracowniczym. Umowa o pracę nie określa zakresu obowiązków przewidzianych dla stanowiska, które miał zajmować. Nie przedłożono też odrębnego dokumentu, w którym zdefiniowane byłyby zadania służbowe, przewidziane dla ubezpieczonego jako pracownika u płatnika składek na stanowisku „Prezes. Natomiast z wyjaśnień płatnika składek wynikają czynności wykonywane przez ubezpieczonego, które pokrywają się z obowiązkami przewidzianymi dla definicji prezesa zarządu spółki, co też wynika z wyjaśnień jednego z przesłuchanych świadków.

Organ rentowy podniósł także, że (...) Sp. z o.o. nie ma powołanej Rady Nadzorczej ani pełnomocnika, który nadzorowałby pracę ubezpieczonego. Nawet, jeżeli uznać, że pełnomocnik został powołany do zawarcia umowy z ubezpieczonym, to nie był on uprawniony do kierowania i nadzorowania pracy Z. B.. Zatem w spółce nie ma organu ani osoby, która mogłaby sprawować bezpośrednio kontrolę nad wykonywaniem przez niego pracy. Brak jest zatem dowodów, aby praca ubezpieczonego wykonywana była pod kierownictwem pracodawcy, a co za tym idzie nie zachodzi podporządkowanie pracownicze, co jest niezbędnym elementem stosunku pracy

Reasumując, zdaniem ZUS, przedstawione okoliczności wykluczają możliwość zaistnienia stosunku pracy między stronami i prowadzą do wniosku, że nie powstał obowiązek ubezpieczeń. W konsekwencji zawarta umowa o pracę jest nieważna z mocy samego prawa oraz nie rodzi skutków prawnych i nie może stanowić tytułu do ubezpieczeń społecznych. Celem i zamiarem stron stosunku pracy nie była faktyczna realizacja postanowień umowy o pracę, a jedynie uzyskanie przez ubezpieczonego statusu pracownika za wynagrodzeniem, które miałyby stanowić podstawę do wyliczenia świadczeń z ubezpieczeń społecznych. W związku z tym zasadne jest uznanie zawartej umowy o pracę za nieważną na podstawie art. 58 § 1 k.c. (odpowiedź na odwołanie z dnia 5 października 2021r., k. 10-13 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. B. jest technikiem elektrykiem. Posiada uprawnienia budowlane do wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych obejmującej kierowanie robotami budowlanymi w zakresie określonym w decyzji Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej (...) Okręgowej Izby (...) z dnia 10 grudnia 2009r. Poza tym decyzją Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego z dnia 27 stycznia 2010r. został wpisany do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane pod pozycją (...) (decyzje z dnia 10 grudnia 2009r. i z dnia 27 stycznia 2010r. - akta organu rentowego).

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 15 stycznia 2015r. Prezesem zarządu spółki został Z. B.. Wysokość kapitału zakładowego spółki została ustalona w uchwale Nr 1 nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki z dnia 13 października 2014r. i początkowo wynosiła 10.000 zł, a wszystkie 100 udziałów o wartości nominalnej po 100 zł objął wspólnik Z. B.. Uchwałą nr 1 nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki z dnia 18 października 2016r. wysokość kapitału zakładowego wzrosła o 200.000 zł, a więc do kwoty 210.000 zł. Nowe udziały zostały objęte przez (...) spółki (...) w ilości 1300 o wartości 130.000 zł oraz przez M. C. w ilości 700 o wartości 70.000 zł. Oni również tego samego dnia zostali powołani do zarządu spółki na podstawie uchwały nr 4 nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników. Aktualnie A. B. posiada (...) udziałów o łącznej wartości 136.500 zł, a M. C. 735 udziałów o łącznej wartości 73.500 zł. Przedmiotem przeważającej działalności spółki jest świadczenie usług w zakresie robót związanych z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych. Poza tym spółka zajmuje się udzielaniem pożyczek. Jedynym członkiem zarządu spółki jest obecnie Z. B., gdyż w dniu 28 lutego 2022r. M. C. i A. B. złożyli rezygnację z funkcji członków zarządu (wydruk z Krajowego Rejestru Sądowego, k. 47-49 a.s.; uchwała Nr 1 nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki z dnia 13 października 2014r., uchwała Nr 1 nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki z dnia 18 października 2016r., uchwała Nr 4 nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki z dnia 18 października 2016r. - akta organu rentowego; protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników, k. 92-93 a.s. oraz zeznania świadka M. C., k. 59-60 a.s.; zeznania Z. B., k. 107-108 a.s.).

Ubezpieczony, pełniąc funkcję prezesa zarządu, przebywał w spółce nieregularnie, ponieważ większość czasu poświęcał innej aktywności zawodowej. W związku z tym w jego pracy dla spółki był pewien nieład i niepewność co do tego, czy w danym dniu będzie przebywał w biurze spółki. (...) spółki (...) chcieli ten stan zmienić i uporządkować kwestie związane ze świadczeniem pracy przez Z. B.. Chcieli, by ubezpieczony przez dwa dni w tygodniu, po kilka godzin, przebywał w spółce, by był dostępny dla wspólników i innych osób oraz podpisywał dokumenty, a w związku z tym, by jego praca miała regularny charakter. Wynikało to z tego, że było zapotrzebowanie cyklicznej obecności w pracy prezesa zarządu po to, aby podejmował na bieżąco ważne i niecierpiące zwłoki decyzje z uwagi na zwiększoną ilość działań wykonywanych przez spółkę. Poza tym ubezpieczony był zainteresowany uzyskaniem praw pracowniczych, w tym w szczególności prawa do urlopu. Z uwagi na powyższe została przez strony podjęta decyzja o nawiązaniu stosunku pracy (zeznania świadka M. C., k. 59-60 a.s.; zeznania świadka A. F., k. 106-107 a.s., zeznania świadka A. B., k. 107 a.s., zeznania Z. B., k. 107-108 a.s.).

W okresie od dnia 29 grudnia 2020r. do dnia 30 grudnia 2020r. Z. B. odbył szkolenie okresowe BHP i przeciwpożarowe dla pracodawców i osób kierujących pracownikami (zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy z dnia 30 grudnia 2020r. - akta organu rentowego). W dniu 30 grudnia 2020r., wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia i wykonywania pracy na stanowisku prezesa, uzyskał orzeczenie lekarskie potwierdzające zdolność do pracy na ww. stanowisku (orzeczenie lekarskie z dnia 30 grudnia 2020r. - akta organu rentowego).

Zwyczajne zgromadzenie wspólników spółki w dniu 30 grudnia 2020r. w uchwale nr 3 ustaliło wynagrodzenie miesięczne dla prezesa zarządu Z. B. na kwotę 1.500 zł brutto miesięczne, płatne gotówką ostatniego dnia każdego miesiąca. W uchwale wskazano również, że wynagrodzenie przysługuje od dnia 1 stycznia 2021r. na czas nieokreślony. Jednocześnie tego samego dnia uchwałą zwyczajnego zgromadzenia wspólników nr 4 M. C. został ustanowiony pełnomocnikiem płatnika składek do zawarcia umowy o pracę ze Z. B.. Uchwała weszła z życiem z dniem jej podjęcia (uchwała nr 3 zwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki z dnia 30 grudnia 2020r. i wniosek o wypłatę wynagrodzenia do rąk własnych z dnia 30 grudnia 2020r. - akta organu rentowego; uchwała nr 4 z dnia 30 grudnia 2020r., k. 8 a.s.).

Spółka reprezentowana przez M. C. w dniu 31 grudnia 2020r. zawarła umowę o pracę ze Z. B. na czas nieokreślony, począwszy od dnia 1 stycznia 2021r. Z. B. został zatrudniony na stanowisku Prezesa, w wymiarze 1/4 etatu, za wynagrodzeniem w kwocie 1.500 zł brutto miesięcznie. Termin rozpoczęcia pracy został oznaczony na dzień 2 stycznia 2021r., zaś jako miejsce wykonywania pracy wskazano ul. (...) w Ż. (umowa o pracę z dnia 31 grudnia 2020r. - akta organu rentowego).

Z. B. w dniu 5 lutego 2021r. został zgłoszony przez płatnika składek do ubezpieczeń społecznych z tytułu zawartej umowy o pracę od dnia 1 stycznia 2021r. A. F. była w tym czasie odpowiedzialna za prowadzenie księgowości spółki, w tym również za zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych. Zgłoszenie Z. B. z naruszeniem ustawowego terminu spowodowane było natłokiem pracy związanej z prowadzeniem księgowości przez A. F. jednocześnie w kilkunastu innych firmach oraz przygotowywaniem deklaracji VAT. Z uwagi na powyższe, biorąc pod uwagę to, że opóźnienia związane z podatkiem VAT są zagrożone mandatem, zaś niezgłoszenie do ubezpieczeń społecznych nie jest obwarowane żadną karą, A. F. najpierw wykonywała te czynności, za które groziła kara. Kwestię zgłoszenia do ZUS często odkładała na późniejszy czas i takie czynności realizowała zbiorczo w jednym dniu miesiąca (dokument (...) P (...) oraz informacja o wysyłce i potwierdzeniu z dnia 5 lutego 2021r. - akta organu rentowego; zeznania świadka M. C., k. 59-60 a.s.; zeznania świadka A. F., k. 106-107 a.s., zeznania Z. B., k. 107-108 a.s.).

Z. B., po zawarciu umowy o pracę z (...) sp. z o.o., pracował w spółce po 5 godzin w dniach 5, 7, 12, 14, 19, 21, 26 i 28 stycznia 2021r. oraz w dniach 1, 4 i 8 lutego 2021r. Niezdolność do pracy ubezpieczonego z powodu problemów neurologicznych powstała w dniu 9 lutego 2021r. Z. B. przebywał na zwolnieniu lekarskim do dnia 31 sierpnia 2021r., co było spowodowane ww. problemami, jak również wypadkiem, jakiemu uległ pod koniec kwietnia 2021r. W następstwie tego wypadku doszło do złamania barku, skutkiem czego niezdolność do pracy przedłużyła się. Po jej zakończeniu ubezpieczony nadal pracował w spółce po 5 godzin, dwa razy w tygodniu. Miało to miejsce w dniach: 1,

6, 9, 13, 16, 20, 23 i 27 września 2021r., 4, 7, 11, 14, 18, 21 i 25 października 2021r., 2, 5, 9, 15, 18, 23, 26 i 30 listopada 2021r., 2, 6, 9, 13, 16, 20, 23 i 27 grudnia 2021r. Ponadto zdarzyło się, że wykonywał sporadycznie pracę w innym wymiarze godzinowym. Taka sytuacja zaistniała w dniach 30 września 2021r. i 30 grudnia 2021r., kiedy świadczył pracę po 4 godziny oraz w dniu 29 października 2021r., kiedy pracował przez 7 godzin. M. C. wyznaczał ubezpieczonemu czas, kiedy był zobowiązany wykonywać pracę na rzecz spółki (ewidencja czasu pracy ubezpieczonego za 2021r. – akta organu rentowego; zeznania świadka M. C., k. 59-60 a.s.; zeznania świadka A. F., k. 106-107 a.s., zeznania świadka A. B., k. 107 a.s., zeznania Z. B., k. 107-108 a.s).

Ubezpieczony po zawarciu umowy o pracę, tak jak i wcześniej, reprezentował spółkę podczas spotkań z organami administracji państwowej, kontrahentami i podwykonawcami. Zajmował się również poszukiwaniem nowych kontraktów, ich zawieraniem i nadzorowaniem realizacji w zakresie wykonywanych robót gazowych i energetycznych. Nadto rozpatrywał wnioski współpracowników o udzielenie prawa do urlopu wypoczynkowego oraz zatwierdzał listy płac. Jako prezes zarządu spółki składał podpisy na różnych dokumentach, np. podpisywał listy płac, deklaracje czy pisma kierowane do urzędu skarbowego, jak również deklaracje i raporty składane do ZUS (zeznania świadka M. C., k. 59-60 a.s.; zeznania świadka A. F., k. 106-107 a.s., zeznania świadka A. B., k. 107 a.s., zeznania Z. B., k. 107-108 a.s., listy płac, deklaracje i raporty, pismo do Naczelnika Urzędu Skarbowego z dnia 5 stycznia 2021r. – akta organu rentowego).

Odpowiedzialność z tytułu sprawowanej funkcji w zarządzie oraz za wykonywanie powierzonych obowiązków pracowniczych ubezpieczony ponosił przed zgromadzeniem wspólników, które tworzą udziałowcy M. C. i A. B.. Podczas zgromadzeń wspólników Z. B. składał ustny raport dotyczący postępu prac realizowanych przez spółkę oraz odnośnie planów rozwoju spółki. Zgromadzenia odbyły się w 2021r. w dniach 5 stycznia, 12 stycznia, 8 lutego, 14 czerwca, 2 września, 22 listopada i 31 grudnia oraz do połowy 2022r. w dniach 28 lutego, 15 marca i 19 maja. Ich przedmiotem było m.in. przedstawienie przez prezesa zarządu bieżącej sytuacji spółki, w tym:

- analizy udzielonych i uzyskanych pożyczek w spółce oraz dalszych planów polityki kredytowej (5 stycznia 2021r.),
- propozycji wynagrodzeń dla pracowników na 2021r. i planów spółki na dany rok obrotowy i na najbliższe miesiące, w tym w zakresie przystąpienia do przetargów, uzgodnienia cen i przetargów oraz przedstawienia projektu umowy z dotychczasowym dostawcą materiałów w zakresie zmiany cen (12 stycznia 2021r.),
- wyników rozmów i analizy warunków współpracy budowy sieci gazowej w (...) Spółce (...), warunków współpracy w zakresie budowy sieci światłowodowych, sytuacji związanej z pandemią oraz omówienie problemów związanych z opóźnieniami wykonawców w wykonywaniu robót i ich skutków (8 lutego 2021r.),
- spraw udzielonych i uzyskanych pożyczek, a także realizacji spłat i robót budowlanych wykonanych przez spółkę pod kątem prawidłowości i terminów umownych (2 września 2021r.),
- propozycji przetargów na 2022r. i propozycji nowych cen na najbliższe roboty budowlane, propozycji zatrudnienia czterech nowych pracowników w związku z planowanymi robotami budowlanymi na nowy rok (22 listopada 2021r.),
- propozycji wynagrodzeń dla pracowników na 2022r., projektu umowy z dotychczasowym dostawcą materiałów w zakresie zmiany cen oraz projektu umowy z dotychczasowymi podwykonawcami projektów budowlanych (31 grudnia 2021r.),
- planów na najbliższe miesiące (15 marca 2021r.),
- głosowanie nad uchwałą w przedmiocie utworzenia oddziału w Ż. przy ul. (...) (19 maja 2022r.).

Po przedstawieniu aktualnej sytuacji przez ubezpieczonego, zgromadzenie wspólników podejmowało decyzje. Zdarzało się, że nie akceptowało pomysłów przedstawianych przez Z. B., jak choćby w przypadku realizacji kontraktu z deweloperami z K.. Dodatkowo ubezpieczony w trakcie zgromadzenia na bieżąco otrzymywał polecenia od wspólników, dotyczące podejmowanych przez niego działań, a związane z oczekiwanym przez zgromadzenie sposobem

funkcjonowania spółki. Polecenia, które do niego kierowano, dotyczyły m.in. konieczności wyjazdu na budowę w celu sprawdzenia stanu realizacji prac, znalezienia innej hurtowni czy też uszczegółowienia i sfinalizowania określonego kontraktu (protokoły nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników, k. 78-97 a.s.; zeznania świadka M. C., k. 59-60 a.s.; zeznania świadka A. B., k. 107 a.s., zeznania Z. B., k. 107-108 a.s.).

Bieżący kontakt z ubezpieczonym i większy nadzór nad jego pracą miał M. C.. Natomiast A. B., z racji tego, że na stałe przebywa w K. i nie posiada wiedzy dotyczącej tej branży, w której działa spółka, to – poza zgromadzeniami wspólników – nie była w spółce (zeznania świadka A. B., k. 107 a.s.). O udzielenie urlopu wypoczynkowego ubezpieczony wnioskował do M. C. (zeznania świadka M. C., k. 59-60 a.s.; zeznania Z. B., k. 107-108 a.s.).

Z. B. – poza tytułem do ubezpieczeń wynikającym z zawarcia umowy o pracę z (...) sp. z o.o. – posiada również inne tytuły, które były podstawą zgłoszenia go do ubezpieczeń społecznych:

- od dnia 1 stycznia 2021r. z tytułu umowy o pracę z (...) Sp. z o.o. Sp. k.;

- od dnia 1 stycznia 2021r. z tytułu działalności gospodarczej (...) Z. B., w tym od dnia 1 stycznia 2021r. do dnia 28 lutego 2021r. do ubezpieczenia zdrowotnego i od dnia 1 marca 2021r. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, zaś od dnia 5 listopada 2021r. jako wspólnik jednoosobowej spółki;

- od dnia 1 stycznia 2022r. z tytułu umowy o pracę z (...) Sp. z o.o. (informacje organu rentowego, k. 75 a.s.; zeznania Z. B., k. 107-108 a.s.).

Obecnie Z. B. jest nadal zatrudniony na podstawie umowy o pracę w (...) sp. z o.o., z tym że wynagrodzenie zostało podwyższone do kwoty 2.000 zł brutto miesięcznie. Pełniąc funkcję prezesa zarządu, w okresie przed nawiązaniem stosunku pracy, nie pobierał wynagrodzenia (zeznania Z. B., k. 107-108 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W., na podstawie art. 61 § 1 i 4 k.p.a. w związku z art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, w dniu 14 czerwca 2021r. zawiadomił ubezpieczonego i płatnika składek o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie prawidłowości zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i wysokości podstaw wymiaru składek na te ubezpieczenia Z. B.. Następnie, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, organ rentowy wydał w dniu 13 sierpnia 2021r. decyzję numer (...), w której na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i art. 68 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p., stwierdził, że Z. B., jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o., nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 stycznia 2021r. (zawiadomienia z dnia 14 czerwca 2021r. i decyzja z dnia 13 sierpnia 2021r. - akta organu rentowego).

Wskazany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów oraz w oparciu o zeznania świadków: M. C., A. F., A. B. i ubezpieczonego Z. B..

Dokumenty zostały ocenione jako wiarygodne, gdyż korespondują ze sobą oraz z osobowymi środkami dowodowymi, a poza tym – z jednym wyjątkiem – nie były kwestionowane przez strony. Tym dokumentem, co do którego ZUS wskazał, że został stworzony na potrzeby toczącego się postępowania, a więc jego wytworzenie nastąpiło w innej dacie niż data dokumentu, jest uchwała nr 4 zwyczajnego zgromadzenia wspólników z dnia 30 grudnia 2020r. (k. 8 a.s.). O nim jednak będzie mowa w dalszej części.

Zeznania świadków i ubezpieczonego Sąd ocenił jako wiarygodne. Wymienione osoby przedstawiły zakres funkcjonowania (...) sp. z o.o., zakres zadań realizowanych przez Z. B. oraz okoliczności i przyczyny zawarcia z nim umowy o pracę, jak również powody spóźnionego zgłoszenia Z. B. do ZUS i nadzór sprawowany przez udziałowców spółki nad Z. B. jako pracownikiem. Ich relacja we wskazanym zakresie jest spójna, a poza tym w części znajduje potwierdzenie w tym, na co wskazują dokumenty. Wobec tego Sąd, nie znajdując podstaw do nieuwzględnienia zeznań świadków i ubezpieczonego, ocenił je jako wiarygodne i na ich podstawie dokonał ustaleń faktycznych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Kwestią sporną w rozpatrywanej sprawie było to, czy Z. B. od dnia 1 stycznia 2021r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zawartej z (...) sp. z o.o.

Organ rentowy kwestionował zasadność objęcia Z. B. ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowymi, wypadkowym i chorobowym, wskazując że stosunek łączący strony nie wyczerpuje znamion stosunku pracy z uwagi na brak podporządkowania pracowniczego, a także z uwagi na brak prawidłowego umocowania M. C. do zawarcia umowy z ubezpieczonym jako prezesem zarządu. Zdaniem organu rentowego, strony zawarły umowę o pracę jedynie w celu uzyskania przez ubezpieczonego świadczeń pieniężnych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Rozstrzygnięcie powyższej kwestii wymagało dokonania szczegółowej wykładni przepisów ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2022r., poz. 1009), zwanej dalej ustawą systemową. Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów. W myśl art. 13 pkt 1 ustawy systemowej następuje to od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania. O tym jednak, czy dany stosunek prawny łączący dwa podmioty może być uznany za stosunek pracy, rozstrzygają przepisy prawa pracy. Stosownie do treści definicji zawartej w art. 2 kodeksu pracy (Dz.U. z 2016r., poz. 1666, dalej: k.p.), pracownikiem jest osoba zatrudniona między innymi na podstawie umowy o pracę. Użyty w powyższym przepisie zwrot „zatrudniona” oznacza istnienie między pracownikiem a pracodawcą szczególnej więzi prawnej o charakterze zobowiązaniowym, tj. stosunku pracy. Istotą tegoż stosunku jest – w świetle art. 22 § 1 k.p. – uzewnętrznienie woli umawiających się stron, z których jedna deklaruje chęć wykonywania pracy określonego rodzaju w warunkach podporządkowania pracodawcy, natomiast druga – stworzenia stanowiska pracy i zapewnienia świadczenia pracy za wynagrodzeniem. Celem i zamiarem stron umowy o pracę winna być każdorazowo faktyczna realizacja treści stosunku pracy, przy czym oba te elementy wyznaczają: ze strony pracodawcy – realna potrzeba ekonomiczna i umiejętności pracownika, zaś ze strony pracownika – ekwiwalentność wynagrodzenia uzyskanego za pracę.

Dla stwierdzenia, czy zaistniały podstawy do objęcia ubezpieczeniem społecznym, w świetle powołanych przepisów, wymagane jest ustalenie, czy zatrudnienie miało charakter rzeczywisty i polegało na wykonywaniu pracy określonego rodzaju, na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, czyli w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p. Przy tym istotne jest, że umowa o pracę, która nie wiąże się z wykonywaniem tej umowy, a zgłoszenie do ubezpieczenia następuje tylko pod pozorem istnienia tytułu ubezpieczenia w postaci zatrudnienia, nie skutkuje w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 marca 1999r., II UKN 512/98 oraz z dnia 28 lutego 2001r., II UKN 244/00).

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Pozorność umowy wyraża się w braku zamiaru wywołania skutków prawnych przy jednoczesnym zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich. Należy odróżnić przy tym nieważność spowodowaną pozornością czynności prawnej od nieważności czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy (art. 58 § 1 k.c.). Czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z formalnego punktu widzenia nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez ustawę zakazane. Pojęcia obejścia prawa i pozorności są sobie znaczeniowo bliskie i niejednokrotnie pokrywają się. Ustalenie, czy umowa zmierza do obejścia prawa, czy jest pozorna wymaga poczynienia konkretnych ustaleń faktycznych dotyczących okoliczności jej zawarcia, celu jaki strony zamierzały osiągnąć, charakteru wykonywanej pracy i zachowania koniecznego elementu stosunku pracy, jakim jest wykonywanie pracy podporządkowanej (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 1995 roku, sygn. akt I PZP 7/95, OSNAPiUS 18/95, poz. 227, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1997 roku, sygn. akt I PKN 276/97, OSNAPiUS13/98, poz. 397). Czynność prawna może być również sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, przez które rozumie się na ogół obowiązujące w stosunkach między ludźmi reguły postępowania, które za podstawę mają uzasadnienie ocenne, a nie prawne. Odwołują się one do powszechnie uznawanych w całym społeczeństwie lub w danej grupie społecznej wartości i

ocen właściwego, przyzwoitego, rzetelnego, lojalnego czy uczciwego zachowania. Zasady te obejmują nie tylko reguły moralne, lecz także obyczajowe (por. np. Z. Radwański (w:) System prawa prywatnego, t. 2, 2002, s. 240 i n.; M. Safjan (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2008, s. 327).

Organ rentowy w przedmiotowej sprawie nie zarzucał pozorności umowy o pracę, wskazywał natomiast na obejście prawa, a jako podstawę prawną stwierdzenia nieważności oświadczeń stron stosunku pracy przywołał art. 58 k.c., przy czym argumentację, którą przedstawił na poparcie swojej tezy, poszerzył w toku postępowania sądowego. W zaskarżonej decyzji akcentował m.in. zawarcie umowy o pracę z naruszeniem art. 210 k.s.h., zaś w odpowiedzi na odwołanie wskazał dodatkowo na brak podporządkowania w relacji pomiędzy spółką a ubezpieczonym. Wskazane okoliczności, na które organ rentowy powołał się, Sąd przeanalizował. Oczywiście prawdą jest to co podnosił pełnomocnik odwołujących się, a mianowicie, że poza sformułowaniem zarzutów, organ rentowy nie wykazywał inicjatywy dowodowej. Jednakże sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych, pomimo że prowadzone są zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego z pewnymi odrębnościami, to jednak z uwagi występujący w nich element publiczny, nie zwalniają sądu z obowiązku wyjaśnienia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia. W związku z tym, choć przeprowadzone postępowanie dowodowe w niektórych aspektach wykraczało ponad to, o co wносиły strony procesu, to jednak zmierzało do niebudzącego wątpliwości wyjaśnienia wszystkich kwestii, które są istotne z punktu widzenia oceny ważności umowy o pracę.

Analizując w pierwszej kolejności zarzut Zakładu, dotyczący zawarcia przez strony umowy o pracę z naruszeniem art. 210 k.s.h., nie można zgodzić się z Zakładem z kilku powodów. Po pierwsze, uchwała nr 4 zwyczajnego zgromadzenia wspólników z dnia 30 grudnia 2020r. nie została stworzona wyłącznie na potrzeby procesu, a w każdym razie organ rentowy zasadności takiego twierdzenia nie wykazał. W sytuacji, kiedy upadł argument o braku uchwały umocowującej do zawarcia umowy z prezesem zarządu i uchwała została przedstawiona, po stronie organu rentowego pojawiło się to stanowisko, o którym mowa, ale bez szerszego uzasadnienia, a przede wszystkim bez dowodów potwierdzających jego słuszność. Oczywiście Sąd nie może zaprzeczyć, że taki argument, jaki wskazał Zakład mógłby być słuszny, ale wtedy tylko, gdyby poza przypuszczeniem, jakie wyraził ZUS, przedstawione zostały dowody podważające datę podjęcia ww. uchwały. Tymczasem takich dowodów nie ma, są zaś przeciwne, takie jak zeznania świadków M. C. i A. B., z których wynika, że przez zgromadzenie wspólników została podjęta taka uchwała, która zawierała umocowanie dla jednego z członków zarządu do podpisania umowy ze Z. B.. Sąd tego faktu nie ma podstaw kwestionować, biorąc pod uwagę złożony dokument i wskazane osobowe środki dowodowe. Jeśli chodzi zaś o okoliczność niezłożenia uchwały w trakcie postępowania wyjaśniającego, to należy wskazać, że organ rentowy, choć udzielał stronom terminu na złożenie dowodów, a nawet w skierowanych do stron zawiadomieniach sformułował pytania i przy niektórych z nich poprosił o złożenie określonych dokumentów, to nie wyartykułował konieczności złożenia uchwały zgromadzenia wspólników dotyczącej umocowania określonej osoby do zawarcia umowy ze Z. B.. Zadał jedynie pytanie, skierowane do płatnika składek, a dotyczące osoby reprezentującej spółkę podczas zawierania umowy z prezesem zarządu, kiedy zaś otrzymał w tym zakresie odpowiedź, nie sygnalizował konieczności przedstawienia odpowiedniego dokumentu. W związku z tym nie ma podstaw, aby w toczącym się postępowaniu formułował zarzut sugerujący stworzenie przez płatnika składek złożonej wraz z odwołaniem uchwały, tylko na potrzeby prowadzonego postępowania. Po drugie, uchwała nr 4 z dnia 30 grudnia 2020r. nie jest nieważna z tego powodu, że członek zarządu reprezentował spółkę, na podstawie umocowywania udzielonego przez zgromadzenie wspólników, podczas zawierania umowy o pracę ze Z. B.. Zgodnie z art. 210 k.s.h., w umowie między spółką a członkiem zarządu oraz w sporze z nim spółkę reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników. W przedmiotowej sprawie z analizy stanu faktycznego wynika, że umowa o pracę z dnia 1 stycznia 2021r. została zawarta przez członka zarządu z innym członkiem zarządu, jednakże należy zaznaczyć, że M. C. został ustanowiony pełnomocnikiem spółki w celu zawarcia umowy o pracę ze Z. B.. Analizując to zagadnienie, należy wskazać, że art. 210 k.s.h. nie określa, kto może być pełnomocnikiem spółki, a tym samym pozostawia swobodę wyboru zgromadzeniu wspólników. Zgodnie z podglądami judykatury (wyrażonymi jeszcze na gruncie obowiązywania kodeksu handlowego i aktualnymi na gruncie kodeksu spółek handlowych), w wieloosobowych spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością umowa o pracę zawarta przez powołanego uchwałą zgromadzenia wspólników pełnomocnika będącego członkiem zarządu spółki z innymi (innymi) członkami zarządu może być uznana za umowę prawnie skuteczną, nienaruszającą przepisów art. 203 k.h., art. 58 §

1 zdanie pierwsze k.c. i przepisów Kodeksu pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 sierpnia 1998r. II UKN 82/98, OSNAPiUS 1999 Nr 15, poz. 500; wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 kwietnia 1999r., SA/Bk 94/98, Monitor Podatkowy 2000 nr 1, s. 40; oraz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 13 listopada 2002r., I SA/Gd (...), LEX nr 76384; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2010r., II UZP 5/10, LEX nr 987754; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 29 marca 2018r., I AGa 51/18; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 20 marca 2018r., III AUa 18/18; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 1 lipca 2015 r., III AUa 1520/14).

Niezależnie od wskazanych argumentów, nawet, gdyby stanowisko dotyczące wadliwości zawarcia z ubezpieczonym umowy o pracę z powodu naruszenia art. 210 k.s.h., było słuszne, to i tak nie może to wyrzucić takich skutków, jak wskazał ZUS. W tym zakresie trzeba przeanalizować zagadnienie konsekwencji, jakie niesie ze sobą naruszenie wymogu art. 210 § 1 k.s.h. W tej mierze należy odnotować, iż skutki naruszenia ww. przepisu na gruncie prawa pracy nie są obecnie jednoznacznie oceniane. Początkowo Sąd Najwyższy przyjął, że umowa o pracę zawarta przez członka zarządu z naruszeniem przepisu art. 210 § 1 k.s.h. jest nieważna i nie może być konwalidowana za pomocą czynności dorozumianych. Wskazany pogląd uzasadniano tym, że wspomniany przepis ma charakter normy *lex specialis* względem przepisu art. 3¹ § 1 k.p. i art. 29 § 1 k.p. (wyroki SN z dnia 23 stycznia 1998r., I PKN 489/97, LEX nr 34470; z dnia 14 października 1997r., I PKN 319/97, LEX nr 33044; z dnia 4 lipca 2007r., I PK 12/07, LEX nr 332891). Należy jednak podkreślić, iż Sąd Najwyższy jak i sądy powszechne zmieniły powyższe stanowisko, uznając, że zawarcie przez spółkę z o.o. z członkiem jej zarządu umowy o pracę z naruszeniem art. 210 k.s.h. nie wyklucza nawiązania stosunku pracy przez przystąpienie do jej wykonywania za wynagrodzeniem, podkreślając, że dla nawiązania stosunku pracy może także zaistnieć sytuacja faktyczna (bez zachowania wymaganej formy) rozumiana jako zobowiązanie się pracodawcy działającego przez organ uprawniony do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem i świadczeniem tej pracy przez pracownika (tak SN m.in. w wyrokach: z dnia 20 stycznia 2010r., II PK 178/09, LEX nr 577829, z dnia 8 czerwca 2010r., I PK 16/10, LEX nr 607243; z dnia 12 maja 2011r., II UK 20/11, LEX nr 885004; z dnia 16 stycznia 2013r., II CSK 280/12, LEX nr 1294478; z dnia 13 listopada 2013r., I PK 94/13, LEX nr 1448692; z dnia 7 stycznia 2000r., I PKN 404/99 OSNAPiUS 2001 Nr 10, poz. 347, z dnia 5 listopada 2003r., I PK 633/02 OSNP 2004 Nr 20, poz. 346, z dnia 6 października 2004r., I PK 488/03, LEX nr 148506). Zgodnie z powołanymi orzeczeniami stwierdzenie nieważności umowy o pracę z powodu naruszenia art. 210 § 1 k.s.h. nie powoduje automatyczne wyłączenie członka zarządu spółki z obowiązkowych ubezpieczeń społecznych przewidzianych dla pracowników. O tym, czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych, decyduje faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych i to w przedmiotowej sprawie Sąd również analizował.

Przed dokonaniem szczegółowej analizy okoliczności rozpatrywanego przypadku – z uwagi na stanowisko Zakładu – trzeba przypomnieć, że m.in. w wyroku z dnia 9 czerwca 2010r. (II UK 33/10) Sąd Najwyższy rozpoznając skargę kasacyjną wyjaśnił, że to, że czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w spółce z o.o. dokonuje jej zarząd (art. 31 § 1 k.p.), nie wyklucza podporządkowania członka zarządu jako pracownika spółki "kierownictwu pracodawcy" (art. 22 § 1 k.p.). U podstaw takiego stanowiska leży założenie, że nie ma zasadniczej kolizji pomiędzy prawem pracy a prawem o spółce z o.o. co do pracowniczego zatrudnienia członków zarządu. Wątpliwości (zastrzeżenia) wyrażane w doktrynie ostatecznie upadają wobec uregulowania w samej ustawie, że pełnienie funkcji w zarządzie może łączyć się z zatrudnieniem w spółce na podstawie stosunku pracy (art. 203 § 1 ustawy z 15 września 2000r. Kodeks spółek handlowych - dalej "k.s.h."). Ta sama osoba może być współnikiem spółki, pełnić funkcję jej zarządu i być zatrudniona przez tę spółkę jako jej pracownik. Inna sytuacja występuje w jednoosobowej spółce z o.o., której jedyny współnik jest jedynym członkiem zarządu. W spółce wieloosobowej (nawet dwuosobowej) nie ma umowy o pracę "z samym sobą", jak też nie zachodzi tu sytuacja wykluczająca podporządkowanie pracownicze z art. 22 k.p. Spółka z o.o. ma odrębny byt prawny i stąd należy oddzielić prawa i obowiązki jej współnika wynikające z udziału kapitałowego (wkładu) w spółce od zatrudnienia w niej jej współnika jako pracownika. Pracodawcą jest więc spółka. Zarząd spółki jedynie reprezentuje pracodawcę (osobę prawną - art. 38 k.c.). W przepisie art. 22 § 1 k.p. chodzi zaś o "kierownictwo" pracodawcy, a nie samego zarządu. Problem ten był szeroko analizowany w odniesieniu do pracowniczego zatrudnienia członków zarządu spółki. W orzecznictwie zwrócono już uwagę,

że zakresem tego "kierownictwa" w odniesieniu do zatrudnionych członków zarządu obejmować należy zarówno wydawanie pracownikowi poleceń, jak też ogólniejszą zależność ekonomiczną od pracodawcy (wyrok z 16 grudnia 1998r., II UKN 394/98, OSNP 2000 Nr 4, poz. 159 z glosą Z. Hajna OSP 2000 nr 12/177; wyrok Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2008r., I UK 162/08, M.P.Pr. 2009 nr 5). Błędne byłoby jednak założenie, że skoro ustawodawca dopuszcza pracownicze zatrudnienie członków zarządu spółki z o.o. (kapitałowej), to tym samym zatrudnienie pracownicze członków zarządu w tej spółce ogranicza tylko do pełnienia funkcji w zarządzie (art. 203 § 1 k.s.h.).

W analizowanej sprawie, uwzględniając zaprezentowane poglądy judykatury, nie ma podstaw do przyjmowania niejako z góry założenia, że Z. B., będącym prezesem zarządu (...) sp. z o.o. przed 1 stycznia 2021r., po wskazanej dacie nie mógł zostać przez spółkę zatrudniony jako pracownik na stanowisku prezesa i to nawet, jeśli jego obowiązki się nie zmieniły. Zmieniła się natomiast organizacja pracy, bo przed zawarciem umowy o pracę Z. B. nie musiał być w spółce i wykonywać określonych zadań. W tym zakresie po jego stronie występowała pełna dowolność. To zmieniło się od 1 stycznia 2021r., ponieważ ubezpieczony uzyskał status pracownika. W związku z tym po pierwsze, zostały określone dni, w których ubezpieczony przebywał w spółce i był zobowiązany, aby w miejscu i w czasie wyznaczonym w treści zawartej umowy o pracę wykonywać swoje obowiązki. Po drugie, Z. B. - w odróżnieniu od tego czasu, kiedy pełnił funkcję prezesa zarządu, ale nie był pracownikiem i nie pobierał żadnego uposażenia - jako pracownik, otrzymywał wynagrodzenie ze względu na realizowanie postanowień wynikających z nawiązanego ze spółką stosunku pracy. Jeśli chodzi zaś o podporządkowanie pracodawcy, to o teoretycznym pojmowaniu takiego podporządkowania w przypadku członków zarządu spółek z o.o. była już szeroko mowa. Dodać jedynie należy, że status pracowniczy tych osób nie wynika z faktu spełniania przez te osoby wszystkich cech stosunku pracy z art. 22 § 1 k.p., lecz z decyzji ustawodawcy o włączeniu tych osób do kategorii pracowników, pomimo braku podporządkowania kierownictwu pracodawcy pojmowanego w tradycyjny sposób (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2005r., II PK 276/04 oraz z dnia 16 grudnia 2008r.,

I UK 162/08). W analizowanej sprawie w dacie, kiedy została zawarta sporna umowa o pracę, Z. B. nie miał już udziałów w spółce. Odpowiedzialność jako pracownik ponosił przez spółkę jako pracodawcą, którego uosobieniem są wspólnicy. Jak wynika z ich zeznań, z zeznań Z. B. oraz z protokołów zgromadzenia wspólników, wspólnicy zlecali do wykonywania Z. B. określone obowiązki, kontrolowali sposób wykonania ich poleceń, prosząc ubezpieczonego o relację dotyczącą różnych spraw, aprobowali bądź odrzucali pomysły ubezpieczonego, jakie im prezentował w sprawach dotyczących kierunków rozwoju spółki, jak również egzekwowali, aby ubezpieczony w dniu ustalone z M. C. pracował w spółce, angażując się w jej sprawy. Powyższe oznacza, że element podporządkowania, którego nie było wcześniej, po 1 stycznia 2021r. występował. Z racji tego ubezpieczony niewątpliwie był pracownikiem spółki w rozumieniu art. 22 k.p., a oprócz tego – wracając do wcześniejszej argumentacji – nawet, gdyby podczas zawierania z nim umowy o pracę został naruszony art. 210 k.s.h., to do realizacji obowiązków na stanowisku ustalonym w umowie o pracę i w reżimie pracowniczym, przystąpił od 1 stycznia 2021r., za zgodą pracodawcy. Nie można więc uznać stosunku pracy łączącego go z (...) sp. z o.o. za nieważny. Na taką nieważność nie wskazują również i inne okoliczności, jakie podniósł organ rentowy. Jedną z nich była niezdolność ubezpieczonego do pracy, powstała w niedługim czasie po nawiązaniu stosunku pracy oraz dokonanie zgłoszenia jego osoby do ZUS z uchybieniem terminu. Jeśli chodzi o zgłoszenie dokonane po terminie, to wskazać należy, iż taki fakt nie może samoistnie decydować o wykluczeniu z grona osób partycypujących w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Samo zgłoszenie po terminie nie generuje żadnych kar po stronie płatnika składek i nie może powodować dla pracownika wykluczenia z ubezpieczeń społecznych. Oczywiście fakt zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych z przekroczeniem terminu jest naruszeniem obowiązków płatnika składek, ale w żadnej mierze nie wpływa negatywnie na podleganie z mocy prawa ubezpieczeniom społecznym przez pracownika, który pracę podjął i wykonywał, co w przedmiotowej sprawie zostało ustalone (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 10 maja 2016r., sygn. akt III AUa 1467/15). Niezależnie od tego trzeba pamiętać też i o tym, że świadek A. F., odpowiedzialna za zgłoszenie pracownika do ZUS, potwierdziła, że skutkiem niedochowania przez nią ustawowego terminu był natłok spraw i obowiązków, które miała do wykonania w styczniu 2021r., a w szczególności zrealizowanie, w jej ocenie, ważniejszych czynności związanych z podatkiem VAT.

Inną okolicznością, o której nie można zapominać w analizowanej sprawie jest to, że Z. B. i płatnik składek dopełnili wszelkich wymogów formalnych związanych z zawarciem umowy o pracę. Po pierwsze, ubezpieczony został

przeszkolony, a po drugie, przed przystąpieniem do pracy w ramach stosunku pracy, uzyskał zaświadczenie lekarskie z dnia 30 grudnia 2020r., potwierdzające jego zdolność do pracy. Z tego wynika, że zgłoszenie do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z naruszeniem ustawowego terminu musiało być spowodowane błędem lub niedopatrzaniem osoby za to odpowiedzialnej. Skoro ubezpieczony już pod koniec grudnia 2020r. został skierowany przez pracodawcę do odbycia badań lekarskich i takie badania wykonał, to nie może budzić wątpliwości, że strony już wówczas, a nie dopiero w dacie zgłoszenia do ZUS czy też krótko przed tym zgłoszeniem, powzięły zamiar w postaci zawarcia umowy o pracę.

Dodatkowo należy jeszcze zaznaczyć, że Z. B. był związany z (...) sp. z o.o. przed i po dniu 1 stycznia 2021r. Strony nawiązały stosunek pracy począwszy od ww. daty, zaś niezdolność do pracy ubezpieczonego powstała w dniu 9 lutego 2021r. Choć wskazane daty dzieli bliska odległość czasowa, to jednak Sąd nie ma dowodów ani żadnych podstaw, aby uznać, że Z. B. swoim działaniem dążył jedynie do uzyskania prawa do zasiłku chorobowego. Poza występującą korelacją czasową pomiędzy zawarciem umowy o pracę a wystąpieniem niezdolności do pracy nic na to nie wskazuje. Oczywiście ubezpieczony podczas składania zeznań wskazywał, że dążył do uzyskania prawa do urlopu wypoczynkowego, spółce z kolei zależało, aby miała instrument umożliwiający nadzorowanie jego pracy oraz narzucenie dyscypliny czasu pracy. Powyższe nie oznacza jednak nieważności umowy. Na taką właśnie ocenę nie wpływa wola ubezpieczonego czy też cel przyświecający mu w chwili zawierania umowy, jeśli nie jest niezgodny z prawem. Sąd Najwyższy w jednolitym orzecznictwie wskazuje, że chęć uzyskania tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym jest zgodnym z prawem i zasadami współżycia społecznego celem zawarcia umowy o pracę. Dlatego nie można przyjąć, że jeżeli stronom umowy o pracę przyświeca taki cel np. w postaci uzyskania prawa do zasiłku chorobowego czy też prawa do urlopu, to umowa o pracę jest nieważna z mocy art. 58 § 1 lub 2 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2012r., I UK 265/11, LEX nr 1169836). Sama chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego jako motywacja do podjęcia zatrudnienia nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, podobnie jak inne cele stawiane sobie przez osoby zawierające umowy o pracę, takie jak na przykład chęć uzyskania środków utrzymania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 25 stycznia 2005 r., II UK 141/04, OSNP 2005 nr 15, poz. 235; z 5 października 2005 r., I UK 32/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 249; z 28 kwietnia 2005 r., I UK 236/04, OSNP 2006 nr 1-2, poz. 28; z 11 stycznia 2006 r., II UK 51/05, OSNP 2006 nr 23-24, poz. 366). Umowie o pracę, która nie narusza art. 22 § 1 k.p., nie można stawiać zarzutu zawarcia jej w celu obejścia prawa, nawet gdy jej cel dyktowany był wyłącznie chęcią uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Mając na uwadze powyższe Sąd, stosując art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, że Z. B., jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o., podlega ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 stycznia 2021r.

O kosztach zastępstwa procesowego, przyznanych odwołującym się od organu rentowego w kwocie po 180 zł, Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r., poz. 1800).